

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
RPO-562574-IX-906/07/WK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
AL. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 6/08/2007r.

Pani
prof. Zyta Gilowska
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

Szanowna Pani Premier,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się funkcjonariusz Służby Celnej kwestionujący istnienie obowiązku zwrotu równowartości składników umundurowania przed upływem okresu na jaki umundurowanie to zostało przeznaczone w wyniku zwolnienia jego osoby ze służby. W ocenie wnioskodawcy obowiązek ten został wprowadzony w sprzeczności z art. 92 ust. 1 Konstytucji.

Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (tekst jedn. - Dz.U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 z późn. zm), funkcjonariusz celny jest obowiązany wykonywać obowiązki służbowe w umundurowaniu. W uzasadnionych wypadkach kierownik urzędu może zwolnić funkcjonariusza celnego od wykonywania obowiązków służbowych w umundurowaniu. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu, umundurowanie, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz celny otrzymuje bezpłatnie. Z kolei ust. 3 określa, że minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady przydziału, okresy zużycia, wzory, kolory i normy umundurowania i oznaczeń stopni funkcjonariuszy celnych,
- 2) szczegółowe zasady i sposób noszenia umundurowania i oznaczeń stopni,
- 3) wysokość i warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie oraz za okresowe czyszczenie munduru,

- 4) wypadki, w jakich funkcjonariusze celni nie mają obowiązku pełnienia służby w umundurowaniu - biorąc pod uwagę ilość i rodzaje składników umundurowania oraz okres używalności tych składników.

Na podstawie powyższej delegacji wydane zostało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie umundurowania funkcjonariuszy celnych (Dz.U. Nr 77, poz. 543). Zgodnie z § 12 tego aktu wykonawczego, w przypadku zwolnienia ze służby albo przekształcenia stosunku służbowego na podstawie ustawy o Służbie Celnej przed upływem okresu używalności składników umundurowania, funkcjonariusz zatrzymuje te składniki na własność, za zwrotem ich równowartości, z zastrzeżeniem ust. 2. Równowartość danego składnika odpowiada wartości tego składnika za okres od dnia zwolnienia ze służby do dnia upływu okresu używalności danego składnika i jest obliczona, z zastrzeżeniem § 14, na podstawie tabel kalkulacyjnych stanowiących załącznik do rozporządzenia. Ustęp 2 niniejszego paragrafu określa, że funkcjonariusz odchodzący na emeryturę lub rentę zatrzymuje składniki umundurowania bez zwrotu ich równowartości.

Natomiast zgodnie z art. 92 ust. 1 Konstytucji, rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy go wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.

Z przedstawionych przepisów wynika, że § 12 rozporządzenia w sprawie umundurowania funkcjonariuszy celnych został wydany z przekroczeniem delegacji zawartej w art. 40 ust. 3 ustawy o Służbie Celnej, gdyż w przepisie tym nie ma mowy o obowiązku zwrotu równowartości składników umundurowania przed upływem okresu na jaki zostało ono wydane. Przepisy ustawowe regulują jedynie kwestie zasad przydziału, okresów zużycia, wysokość i warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie oraz za okresowe czyszczenie munduru. Oznacza to, iż regulacje rozporządzenia dotyczące zwrotu równowartości składników umundurowania za okres przewidziany do wykorzystania, a niezrealizowany z powodu zwolnienia ze służby wykraczają poza określony ustawowo zakres spraw przekazanych do uregulowania i wytyczne regulujące treść aktu. Z powyższego wynika, że unormowanie zawierające taki obowiązek zostało wprowadzone w sprzeczności z art. 92 Konstytucji.

Pragnę zaznaczyć, iż co prawda w art. 92 Konstytucji nie ma zdefiniowanego pojęcia wytycznych, jednakże Trybunał Konstytucyjny odniósł się do tego określenia w oparciu o poglądy

przedstawicieli nauk prawnych oraz Rady Legislacyjnej, że są to wskazania dotyczące treści aktu normatywnego oraz wskazania co do kierunku merytorycznych rozwiązań, które mają znaleźć w nim wyraz. Wskazania zawarte w ustawie muszą dotyczyć materialnego kształtu regulacji, która ma być zawarta w rozporządzeniu. W opisywanym przypadku nastąpiło przekroczenie delegacji ustawowej w postaci regulacji materii, która według zaleceń ustawodawcy nie powinna być zawarta w akcie wykonawczym.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. - Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz.147), uprzejmie proszę Panią Premier o ustosunkowanie się do przedstawionego problemu. Będę wdzięczny za w miarę szybkie udzielenie odpowiedzi, umożliwiające mi zajęcie stanowiska co do dalszego postępowania w sprawie.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Zespół IX

RPO-562574-IX-906/07/WK

ABSTRAKT

do wystąpienia skierowanego do Minister Finansów w kwestii niezgodności § 12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie umundurowania funkcjonariuszy celnych (Dz.U. Nr 77, poz. 543) z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

W wystąpieniu Rzecznik podnosi, że obowiązek zawarty w § 12 wyżej powoływanego rozporządzenia, dotyczący zwrotu równowartości składników umundurowania przed upływem okresu na jaki umundurowanie zostało przeznaczone z powodu wcześniejszego zwolnienia funkcjonariusza ze Służby Celnej - wydany został z naruszeniem delegacji określonej w art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (tekst jedn. - Dz.U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 z późn. zm). Przepis tej ustawy określa bowiem, że minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady przydziału, okresy zużycia, wzory, kolory i normy umundurowania i oznaczeń stopni funkcjonariuszy celnych,
- 2) szczegółowe zasady i sposób noszenia umundurowania i oznaczeń stopni,
- 3) wysokość i warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie oraz za okresowe czyszczenie munduru,
- 4) wypadki, w jakich funkcjonariusze celni nie mają obowiązku pełnienia służby w umundurowaniu - biorąc pod uwagę ilość i rodzaje składników umundurowania oraz okres używalności tych składników.

Z powyższego wynika, że § 12 rozporządzenia w sprawie umundurowania funkcjonariuszy celnych został wprowadzony z naruszeniem art. 92 ust. 1 Konstytucji, gdyż w przepisie art. 40 ust. 3 ustawy o Służbie Celnej nie ma mowy o obowiązku zwrotu równowartości składników umundurowania przed upływem okresu na jaki zostało ono wydane. Przepisy ustawowe regulują jedynie kwestie zasad przydziału, okresów zużycia, wysokość i warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie oraz za okresowe czyszczenie munduru. Oznacza to, iż regulacje rozporządzenia dotyczące zwrotu równowartości składników umundurowania za okres

przewidziany do wykorzystania, a niezrealizowany z powodu zwolnienia ze służby wykraczają poza określony ustawowo zakres spraw przekazanych do uregulowania i wytyczne regulujące treść aktu. Rzecznik zwraca się do Minister Finansów o ustosunkowanie się do przedstawionego problemu, które umożliwi zajęcie stanowiska co do dalszego postępowania w sprawie.